

Osztályozóvizsga-tematika

11. SZ osztály

Év vége

Történelem

Az őskor és az ókor története	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>	
<ul style="list-style-type: none">• Az emberré válás folyamata.• A folyamvölgyi kultúrák (Mezopotámia, Egyiptom, India, Kína).• Az ókori Kelet kulturális öröksége, a zsidó nép vallási és történeti hagyományai. A görög kor kezdetei, a spártai állam.• A demokrácia kialakulása Athénban, a demokrácia fogalma.• A görög–perzsa háborúk. Athén és Spárta párharca.• Nagy Sándor birodalma.• A görög hitvilág, művészet, tudomány és mindennapok.• Róma városállamból birodalomná válik.• Az egyeduralom kialakulása. Társadalom, államszervezet, hadsereg.• Róma és a provinciák. A köztársaság virágkora és válsága. A császárkor.• A római hitvilág, művészet, tudomány és a jog.• A mindennapi élet. A kereszténység kialakulása és elterjedése.• A köztársaság virágkora és válsága. A császárkor.• A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<i>Kronológia:</i> A homo sapiens megjelenése, Kr. e. 3000 körül, Kr. e. XVIII. sz., Kr. e. X. sz., Kr. e. 525 Kr. e. XIII. sz., Kr. e. 621, Kr. e. 594, Kr. e. 508, Kr. e. 490, Kr. e. 480, Kr. e. 776, Kr. e. 431–404, Kr. e. 336–323 Kr. e. 753, Kr. e. 510, Kr. e. 367, Kr. e. 287, Kr. e. 264–241, Kr. e. 218–201, Kr. e. 168, Kr. e. 48, Kr. e. 31, 212, 313, 395, 476 <i>Személyek:</i> Kheopsz, Hammurapi, II. Ramszesz, Dávid, Salamon, Szolón, Peiszisztratosz, Kleiszthenész, Miltiadész, Leonidasz, Themisztoklész, Periklész, Pheidiasz, Hérodotosz, Thuküdidész, Szókratész, Platón, Arisztotelész, Nagy Sándor, Hannibal, Ciceró, Pompeius, Caesar, Antonius, Augustus, Názáreti Jézus, Pál, Constantinus, Attila, Marius, Sulla, Spartacus, Hadrianus, Diocletianus.

	<p><i>Fogalmak:</i> Homo sapiens, vaskor, despotizmus, politeizmus, monoteizmus, zsidó vallás, Biblia, Ószövetség (héber Biblia), Újszövetség, állam, hieroglifa, buddhizmus, brahmanizmus, polisz, arisztokrácia, arkhón, démosz, türannisz, eklészia, esküdtbírótság, demokrácia, sztratégosz, cserépszavazás, filozófia, hellenizmus, patrícius, plebejus, cliens, consul, provincia, senatori rend, lovagrend, triumvirátus, principatus, limes, legio, colonus, dominatus, zsinagóga, apostol, egyház, püspök, zsinat, senatus, dictator, néptribunus, censor.</p> <p><i>Topográfia:</i> Rudabánya, Vértesszőlős, Mezopotámia, Egyiptom, Fönícia, Palesztina, Sumer, Asszíria, Perzsia, India, Kína, Babilon, Izrael, Jeruzsálem, Athén, Spárta, Olümpia, Marathón, Thermopülai-szoros, Szalamisz, Spárta, Peloponnészosz, Makedónia, Alexandria, Róma, Karthágó, Cannae, Hispania, Gallia, Dacia, Pannónia, Jeruzsálem, Konstantinápoly, Aquincum, Sopianae, Savaria.</p>
--	---

A középkor századai	
<i>Ismeretek/fejlesztési követelmények</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • A nyugati és keleti kereszténység eltérő fejlődése. • A Bizánci Birodalom fejlődése. Az iszlám és az arab világ. • A Frank Birodalom kialakulása, a gazdaság és társadalom átalakulása. • Az államalapítások kora Közép- és Kelet-Európában. • A középkori egyház és az uralkodói hatalom Európában (az investitúra-harcok). • A középkor társadalma. • A középkori városok. • A lovagkor. • A keresztes háborúk (a hadjáratok pusztításai, Európa kultúrájára gyakorolt hatásuk). • A szabad költözésű jobbágyság és a vándormozgalmak. • A gazdaság fejlődése. • A középkor művelődése. Mindennapok a középkorban. • A rendi monarchiák. • Császárság és pápaság küzdelme. • Az eretnekmozgalmak. 	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p><i>Évszámok:</i> 622, 732, 800, 843, 962, 1054. 1066, 1095, 1122, 1215, 1302, 1278</p> <p><i>Személyek:</i> Nagy Károly, Szent Benedek, Justinianus, Cirill és Metód, I. (Nagy)</p>

Ottó, Mohamed, Klodvig, Martell Károly, Kis Pippin, Karolingok, VII. Gergely, IV. Henrik, Habsburg Rudolf, Szent Ferenc, Szent Domonkos, Aquinói Szent Tamás.

Topográfia:

Poitiers, Aachen, Konstantinápoly, Egyházi (Pápai) Állam, Kijev, Mekka, Bagdad, Szentföld, Genova, Velence, Flandria, Champagne, Párizs, Oxford, Cambridge, Hanza-városok, a levantei kereskedelem útvonala.

Fogalmak:

gróf-grófság-örgrófság, ortodox egyház, római katolikus egyház, pápa, szerzetes, kolostor, bencés rend, hűbértartás, jobbágy, robot, allódium, iszlám, Korán, kalifa, királyi udvar, kamara, kancellária, kiközösítés, zarándok, ereklye, keresztes hadjáratok, inkvizíció, eretnekség, vallási intolerancia, antijudeizmus, kolduló rendek, városi önkormányzat, nyomásos hospes, céh, skolasztika, egyetem, lovagi kultúra, romantika, gótika, huszitizmus,

A magyar nép története az Árpád-ház kihalásáig

Ismeretek/fejlesztési követelmények

- A magyar nép őstörténete és vándorlása.
- A honfoglalástól az államalapításig.
- Géza fejedelem és István király életműve.
- Az új rend megszilárdítása - Szent László és Könyves Kálmán.
- Az Aranybulla és a tatárjárás.
- Gazdasági és társadalmi változások a XIII. században (nem magyar népelemek a középkori Magyarországon).
- Az Árpád-kori kultúra.
- Mindennapi élet a középkori Magyarországon.

**Kulcsfogalmak/
fogalmak**

Évszámok:

896, 955, 973, 997–1000–1038, 1077–95, 1095–1116, 1172–1196, 1205–1235, 1222 1235–70, 1241–42, 1301

Személyek:

Álmos, Árpád, I. István király, Géza fejedelem, Koppány, Imre herceg, Szent Gellért püspök, I. András, I. László, Könyves Kálmán, III. Béla, Anonymus, II. András, IV. Béla, Kézai Simon,

Topográfia:

őshaza, Levédia, Etelköz, Esztergom, Pannonhalma, Fehérvár, Pozsony,

Horvátország, Erdély, Dalmácia, Szerémség, Muhi, Buda.

Fogalmak:

Nomadizmus, kettős fejedelemség, nemzetség törzs, székely, kalandozások, szeniorátus, vármegye, ispán, tized. Várnépek, várjobbágyok, bán, vajda, nádor, Szent Korona, regálé, serviens, bandérium, báró, nemes, Aranybulla, familiaritás, székelyek, szászok, kunok.

Kora újkor és a polgári átalakulás kora

Ismeretek/fejlesztési követelmények

- A nagy földrajzi felfedezések és következményei. A modern világgazdasági rendszer kialakulásának kezdetei.
- A modern állam kialakulása.
- A parlamentáris monarchia kialakulása Angliában. Az angol forradalom és polgárháború.
- Reformáció és katolikus megújulás. A barokk.
- A tudományos világkép átalakulása. Az európai és Európán kívüli kultúrák találkozása, a gyarmatosítás.
- Az atlanti hatalmak felemelkedése.
- A felvilágosodás. A felvilágosult abszolutizmus jellegzetességei.
- Az észak-amerikai gyarmatok függetlenségi háborúja. Az USA létrejötte.
- A polgári forradalom irányzatai Franciaországban. A napóleoni háborúk Európája.
- Az ipari forradalom és társadalmi hatásai (életkörülmények, környezet).
- XIX. század eszméi.
- Az 1848-as forradalmak.

**Kulcsfogalmak/
fogalmak**

Kronológia:

1492, 1517, 1588, 1618–48, 1640–49, 1689, 1701–1714, 1740–48, 1756–63, 1776, 1783, 1789, 1791, 1794 1804–15, 1848

Személyek:

Kolumbusz, Magellán, Vasco da Gama, V. Károly, Luther, Kálvin, Kopernikusz, Galilei, I. Erzsébet, II. Fülöp, Cromwell, Richelieu, XIV. Lajos, Colbert, Nagy Péter, Nagy Frigyes, Nagy Katalin, Voltaire, Montesquieu, Rousseau, Diderot, Washington, Jefferson, XVI. Lajos, Danton, Robespierre, Metternich, Napóleon, Nelson, Kutuzov, Jmaes Watt, Stephenson, Marx.

Fogalmak:

Gyarmatosítás, konkvisztádor, ültetvény, világkereskedelem, abszolutizmus, reformáció, protestáns, evangélikus, református, unitárius, ellenreformáció, jezsuiták, manufaktúra, anglikán, monopólium, puritán, merkantilizmus, Enciklopédia, jogállam, ráció, a

hatalmi ágak megosztása, társadalmi szerződés, felvilágosodott abszolutizmus, nacionalizmus, liberalizmus, szocializmus, konzervativizmus, alkotmány, „harmadik rend”, girondiak, jakobinusok, polgári szabadságjogok, vallási egyenjogúság, ökumenikus gondolat, parlamenti rendszer (jobboldal, baloldal), emigráció, reakció, terror, kapitalizmus, tőkés, proletár, civil társadalom.

Topográfia:

Genf, Németalföld, Antwerpen, London, Versailles, portugál és spanyol gyarmatok, Poroszország, Lengyelország, angol és francia gyarmatok Észak Amerikában, Valmy, Vendée, Austerlitz, Trafalgar, Borogyino, Waterloo

Magyarország története (1301–1849)

Ismeretek/fejlesztési követelmények

- Az Anjouk Magyarországa
- Luxemburgi Zsigmond
- A Hunyadiak
- A Jagellók kora. A Dózsa-féle parasztháború. A mohácsi csata.
- A török hódoltság. A Habsburgok és a magyar rendek.
- Az Erdélyi Fejedelemség. Függetlenségi harcok és országegyesítő kísérletek: Bocskai István, Bethlen Gábor, és Zrínyi Miklós.
- A reformáció és a katolikus megújulás Magyarországon.
- Gazdasági és társadalmi, kulturális változások a XVII. században.
- A török kiűzése.
- A Rákóczi-szabadságharc.
- Demográfiai változások, az etnikai arányok átalakulása.
- Gazdaság és társadalom a XVIII. sz. Magyarországon.
- A felvilágosult abszolutizmus és a rendek. A magyar királyság a Habsburg Birodalomban.
- Művelődés, egyházak, iskolák.
- Új elemek a gazdaságban. Az átalakuló társadalom.
- A francia forradalom és a napóleoni háborúk hatása Magyarországra.
- A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás, nemzetiségi kérdés.
- A reformkori művelődés, kultúra.
- Polgári forradalom Magyarországon 1848. március–április.
- A forradalom belső és külső feltételei, problémái.
- A nemzeti önvédelem megszervezése és a tavaszi hadjárat.
- A szabadságharc befejező szakasza és veresége.

**Kulcsfogalmak/
fogalmak**

Kronológia:

1514, 1526, 1541, 1552, 1566, 1591–1606, 1664, 1686, 1699, 1703–11, 1722–23, 1740–80, 1767, 1777, 1780–1790, 1795, 1825, 1830,

1832–36, 1844, 1847

1848.III. 15., IV. 11., IX. 29., 1849. IV. 6., IV. 14., V. 21., VIII. 13., X. 6.

Személyek:

Dózsa György, II. Lajos, Szapolyai János, II. Szulejmán, Fráter György, Zrínyi Miklós, Báthory István, Károli Gáspár, Bocskai István, Bethlen Gábor, Pázmány Péter, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő, II. Rákóczi Ferenc, III. Károly, Mária Terézia, II. József, Kaunitz Martinovics, Hajnóczy, Kazinczy, Kölcsey, Deák, Eötvös, Kossuth, Batthyányi Lajos, Széchenyi István, Wesselényi, I. Ferenc, Jókai, Petőfi, Görgey, Klapka, Bem, Damjanich, Jelacic, Windischgraetz, Haynau.

Fogalmak:

örökös jobbágyság, hajdú, hódoltság, kuruc, labanc, rendi konföderáció, trónfosztás, Helytartótanács, betelepítés, etnikum, kettős vámrendszer, vallási türelem, állandó hadsereg, mágnás, kötelező állami oktatás, úrbéri rendezés, pátens, nyelvrendelet, „kalapos király”, Pragmatica Sanctio, osztrák örökösödési háború, hétéves háború, „fordított Canossa-járás”, jobbágyrendelet, magyar jakobinusok, reform, polgári átalakulás, cenzúra, államnyelv, örökváltság, közteherviselés, érdekegyesítés, védővám, márciusi ifjak, nemzetőrség, népképviselői országgyűlés, felelős kormány, jobbágyfelszabadítás, választójog, függetlenség, nemzetiségi törvény, emancipáció.

Topográfia:

Mohács, Eger, Szigetvár, Sárospatak, Győr, Várad, Nagyszombat, Szentgotthárd, Zenta, Határőrvidék, Bánát, Pest-Buda, Fiume, Vaskapu, Pákozd, Kápolna, Isaszeg, Komárom, Segesvár, Arad.